

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อพัฒนารูปแบบบริการเพื่อคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ในสถาบันบำราศนราดูร โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ระยะ ได้แก่ 1) การศึกษาสถานการณ์การคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ในสถาบันบำราศนราดูร 2) การพัฒนารูปแบบบริการเพื่อคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ในสถาบันบำราศนราดูร และ 3) การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบบริการเพื่อคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ในสถาบันบำราศนราดูร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การศึกษาสถานการณ์การคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ในสถาบันบำราศนราดูร

มีรายละเอียดดังนี้

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สถานการณ์การให้บริการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ในสถาบันบำราศนราดูร ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตดำเนินการวิจัย ต่อคณะกรรมการพิจารณา

โครงการวิจัย สถาบันบำราศนราดูร และขออนุญาตจากรองผู้อำนวยการฝ่ายการพยาบาลเพื่อขอความร่วมมือกับแผนกที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้แก่ แผนกคัดกรองด่านหน้า แผนกตรวจประกันสังคม หน่วยฟื้นฟูสุขภาพ แผนกผู้ป่วยนอกอายุรกรรม และแผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม

1.2 การดำเนินการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ดังนี้

1.2.1 เครื่องมือ ที่ใช้ในการสังเกต ได้แก่ แบบบันทึกการสังเกต กล้องถ่ายรูป และแบบบันทึกข้อมูลสถิติการให้บริการ

1.2.2 ดำเนินการสังเกต ในแผนกผู้ป่วยนอก สถาบันบำราศนราดูร ได้แก่ แผนกคัดกรองด่านหน้า แผนกผู้ป่วยนอกอายุรกรรม หน่วยฟื้นฟูสุขภาพ แผนกตรวจประกันสังคม และแผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม โดยใช้เวลาสังเกตช่วงเวลาเช้าที่มีผู้มาใช้บริการในแผนกผู้ป่วยนอกเป็นจำนวนมาก ใช้เวลาสังเกตรายละเอียดการให้บริการในสภาพความเป็นจริง

ร่วมกับการสำรวจข้อมูลทางสถิติการให้บริการ ผู้วิจัยบันทึกสิ่งที่ได้จากการสังเกต เพื่อกำหนด ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก และเป็นข้อมูลในการสัมภาษณ์ เจาะลึกผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ และการสนทนากลุ่มผู้ให้บริการ ในขั้นตอนต่อไป

1.3 การสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ใช้บริการ มีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 เครื่องมือในการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ใช้บริการ ได้แก่

1) แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การ มารับบริการตรวจรักษาที่สถาบันบำราศนราดูร ความคิดเห็นในการมารับบริการหรือไม่รับบริการ ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก

2) เทปบันทึกเสียง และกล้องถ่ายรูป

1.3.2 สถานที่ในการสัมภาษณ์ ใช้ห้องให้การปรึกษาของแผนกผู้ป่วยนอก สูดินรีเวชกรรม

1.3.3 การกำหนดผู้ใช้บริการ ที่เป็นสตรีที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี/เอดส์รวมจำนวน 10 ท่าน โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 1) เป็นสตรีที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี/เอดส์ ที่มารับการดูแลรักษา สุขภาพในสถาบัน บำราศนราดูร
- 2) เป็นผู้ที่มิสติดัมภ์ัญญะสมบูรณ์ดี พุดคุยสื่อสารเข้าใจปกติ
- 3) เลือกเจาะจงผู้ที่ยินดีให้คำสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่เคยตรวจและเคยตรวจคัด กรองมะเร็งปากมดลูก กลุ่มละ 5 ท่าน

1.3.4 การสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการ ผู้วิจัยแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ ขั้นตอนและระยะเวลาการเก็บข้อมูลของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เคารพสิทธิ ความเป็นส่วนตัว การ ปกปิดความลับของผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน พร้อมทั้งสิทธิในการตอบรับและปฏิเสธการให้สัมภาษณ์ครั้ง นี้ ในระหว่างการให้สัมภาษณ์ ผู้ใช้บริการสามารถยุติการให้สัมภาษณ์ได้ตลอดเวลาที่ต้องการ โดย ไม่มีผลกระทบแต่อย่างใดในการให้บริการสุขภาพ การเสนอผลการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะเสนอผลสรุป ในภาพรวมเท่านั้น

1.3.5 คำนินการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมาใช้บริการ หรือไม่มาใช้บริการคัดกรอง มะเร็งปากมดลูกของสตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ การรับฟังผลการตรวจ พฤติกรรมบริการของ บุคลากรผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้อง การจัดบริการภายในห้องตรวจของแผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวช กรรม การจัดบริการส่งสตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ในแผนกต่างๆที่มารับการรักษา การจัดลำดับ เข้าตรวจ อัตราค่าบริการในการตรวจ การทดสอบความรู้ความเข้าใจและการเห็นความสำคัญในการ

ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ รวมเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์
คนละ 30-45 นาที

1.4 การสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้บริการ มีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 เครื่องมือในการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้บริการ ได้แก่

1) แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการ
บำบัดดูแลรักษาสตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ประสิทธิภาพในการให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็ง
ปากมดลูก ปัญหาและอุปสรรคที่พบ รวมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบริการตรวจคัดกรอง
มะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ในสถาบันบำราศนราดูร

2) เทปบันทึกเสียง และกล้องถ่ายรูป

1.4.2 สถานที่ในการสัมภาษณ์ ใช้ห้องให้การปรึกษาที่แผนกผู้ป่วยนอก

สูติ-นรีเวชกรรม

1.4.3 การกำหนดผู้ให้บริการ รวมจำนวน 13 คน โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณา
เลือกผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่ให้บริการที่รับผิดชอบ อย่างน้อย 1 ปีและ
เจาะจงเลือกผู้ให้บริการตามลักษณะการให้บริการ และยินดีให้คำสัมภาษณ์ ได้แก่

1) แพทย์ผู้ให้บริการตรวจรักษาสตรีที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี ในแผนกผู้ป่วยนอก
สูติ-นรีเวชกรรม แผนกผู้ป่วยนอกอายุรกรรมและแผนกตรวจประกันสังคม แผนกละ 1 คน รวม
ทั้งหมด 3 คน

2) พยาบาลผู้ให้บริการบำบัดดูแลสุขภาพสตรีที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี ในแผนก
ผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม 2 คน แผนกผู้ป่วยนอกอายุรกรรม 3 คน หน่วยฟื้นฟูสุขภาพ 1 คน
แผนกคัดกรองด่านหน้า 3 คน และแผนกตรวจโรคประกันสังคม 1 คน รวมจำนวน 10 คน

1.4.4 ขั้นตอนการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการ ผู้วิจัยแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์
ประโยชน์ ขั้นตอนและระยะเวลาการเก็บข้อมูลของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เคารพสิทธิ ความเป็น
ส่วนตัว การปกปิดความลับของผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน พร้อมทั้งสิทธิในการตอบรับและปฏิเสธการให้
สัมภาษณ์ครั้งนี้ ในระหว่างการให้สัมภาษณ์ ผู้ให้บริการสามารถยุติการให้สัมภาษณ์ได้ตลอดเวลา
ที่ต้องการ โดยไม่มีผลกระทบแต่อย่างใดในการปฏิบัติงานการให้บริการสุขภาพ การเสนอผลการ
สัมภาษณ์ผู้วิจัยจะเสนอผลสรุปในภาพรวมเท่านั้น

1.4.5 ดำเนินการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการให้บริการต่างๆตามแบบสัมภาษณ์แบบไม่มี
โครงสร้าง รวมเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์คนละ 30-45 นาที

1.5 ผู้วิจัยรวบรวมบันทึกคำสัมภาษณ์ นำมาถอดเทปแบบคำต่อคำ และนำมาวิเคราะห์
เนื้อหา

1.6 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงาน สถิติ และบันทึกประวัติเกี่ยวกับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ที่มาใช้บริการตรวจรักษาในสถาบันบำราศนราดูร ระหว่าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549-พ.ศ. 2550 (ค.ค. 48-ก.ย. 50) เพื่อวิเคราะห์อัตราการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก อัตราการตรวจติดตามของสตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ผลการตรวจ การได้รับการดูแลรักษาในรายที่ตรวจพบรอยโรคและความตั้งใจในการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรีกลุ่มนี้

1.7 ผู้วิจัยสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลและดำเนินการเพื่อเตรียมการพัฒนารูปแบบ ดังนี้

1.7.1 พัฒนาสื่อเพื่อสนับสนุนการจัดบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ได้แก่ โปสเตอร์ แผ่นพับ และจัดบอร์ดให้ความรู้ที่แผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม เพื่อรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับมะเร็งปากมดลูกแก่ผู้ใช้บริการ และเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรที่ให้บริการตระหนักถึงความสำคัญของการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก เพื่อบันทึกรายชื่อสตรีติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ที่ให้การแนะนำเรื่องการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก และจัดทำสมุดพกประจำตัวผู้มารับบริการตรวจคัดกรองเพื่อบันทึกผลการตรวจ และกำหนดนัดสำหรับผู้ใช้บริการ

1.7.2 จัดทำประเด็นในการสนทนากลุ่มแก่บุคลากรในแต่ละแผนกที่เกี่ยวข้องกับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก เพื่อพัฒนารูปแบบการให้บริการในระยะที่สอง โดยพบว่าแผนกที่มีความเกี่ยวข้องกับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ได้แก่ 1) แผนกคัดกรองด่านหน้า 2) แผนกผู้ป่วยนอกอายุรกรรม 3) แผนกตรวจประกันสังคม 4) หน่วยฟื้นฟูสุขภาพ และ 5) แผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม

2. การพัฒนารูปแบบบริการเพื่อคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ในสถาบันบำราศนราดูร

ดำเนินการดังนี้

2.1 เครื่องมือในระยะพัฒนารูปแบบบริการ ได้แก่

2.1.1 ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม ผู้ให้บริการในแต่ละแผนกเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ร่วมกันร่างรูปแบบบริการ ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ การวางแผนการดำเนินงาน และหาข้อคิดเห็นเรื่องตัวชี้วัดและปรับพัฒนาสื่อสนับสนุนการจัดบริการ

2.1.2 แบบบันทึกแบบกึ่งมีโครงสร้าง เพื่อลงทะเบียนสตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ที่มาตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก เพื่อรวบรวมข้อมูลสถิติการให้บริการ

2.2 การคัดเลือกผู้เข้าสนทนากลุ่มผู้ให้บริการ ใน 5 แผนก แบ่งจัดสนทนากลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

2.2.1 กลุ่มที่ 1.แผนกผู้ป่วยนอกอายุรกรรม เลือกเจาะจงพยาบาลผู้ให้บริการท่านเดิมที่เคยให้สัมภาษณ์เจาะลึกไว้เมื่อระยะแรก 3 คน และทำหนังสือเรียนเชิญผู้ให้บริการท่านที่มีความสนใจเข้าสนทนากลุ่มมีผู้ตอบรับและเข้าร่วมสนทนากลุ่มเป็นพยาบาลวิชาชีพ 2 คน พยาบาลเทคนิค 1 คนและผู้ช่วยเหลือคนไข้ 5 คน รวมจำนวนทั้งหมด 11 คน

2.2.2 กลุ่มที่ 2.กลุ่มรวมแผนกคัดกรองด่านหน้าและแผนกตรวจประกันสังคม โดยเลือกเจาะจงผู้ที่เคยให้สัมภาษณ์เจาะลึกไว้เมื่อระยะแรก จากแผนกคัดกรองด่านหน้า 3 คน และแผนกตรวจประกันสังคม 1 คน และทำหนังสือเรียนเชิญผู้ให้บริการท่านที่มีความสนใจเข้าสนทนากลุ่มมีผู้ตอบรับและเข้าร่วมสนทนากลุ่มเป็นพยาบาลวิชาชีพ 2 คน พยาบาลเทคนิค 1 คนและผู้ช่วยเหลือคนไข้ 4 คน รวมจำนวนทั้งหมด 11 คน

2.2.3 กลุ่มที่ 3.หน่วยฟื้นฟูสุขภาพ ได้แก่แพทย์ 1 คน พยาบาลวิชาชีพ 1 คน พยาบาลเทคนิค 1 คน และผู้ช่วยเหลือคนไข้ 1 คน รวมจำนวนทั้งหมด 4 คน

2.2.4 กลุ่มที่ 4 แผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม ได้แก่แพทย์ 2 ท่าน พยาบาลวิชาชีพ 4 ท่าน เจ้าหน้าที่พยาบาล 1 ท่าน และผู้ช่วยเหลือคนไข้ 2 ท่าน รวม 9 ท่าน

2.3 การดำเนินการสนทนากลุ่ม ตามแนวประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม ใช้เวลาในช่วงบ่าย วันละ 1 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจัดห่างกัน 1-2 วัน จนครบ 4 กลุ่ม โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม มีพยาบาลวิชาชีพหัวหน้าแผนกแต่ละแผนกหรือตัวแทนหัวหน้าทำหน้าที่จดบันทึก ทำการบันทึกเทป และเป็นผู้ช่วยดำเนินการสนทนากลุ่ม ใช้เวลาประมาณกลุ่มละ 1 ชั่วโมง เพื่อร่วมกันพัฒนารูปแบบการให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในแผนกของตนเอง และร่วมกันให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อต่างๆ เพื่อสนับสนุนการจัดบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2 ทดลองนำสื่อเพื่อสนับสนุนการจัดบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ได้แก่ แผ่นพับ บอร์ดความรู้เรื่องโรคมะเร็งปากมดลูก โปสเตอร์ จัดทำสมุดพกประจำตัวผู้มารับบริการตรวจคัดกรองเพื่อบันทึกผลการตรวจ และสมุดส่งทำ Pap smear ที่ปรับปรุงตามข้อคิดเห็นของบุคลากร ไปทดลองใช้ในสตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ที่มาใช้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกที่แผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม จำนวน 5 ท่าน เพื่อนำมาปรับปรุงรูปแบบและเนื้อหาภายในสื่อต่างๆ ดังกล่าว

2.3 ตรวจสอบคุณภาพและความถูกต้องในเนื้อหาของสื่อสนับสนุนการจัดบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ได้แก่อายุรแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลรักษาเฉพาะ

ผู้ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ 1 ท่าน สูติ-นรีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญตรวจรักษาทางสูติ-นรีเวชกรรม 1 ท่าน พยาบาลผู้เชี่ยวชาญในการดูแลผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ทางด้านสูติ-นรีเวชกรรม 1 ท่าน และพยาบาลที่มีความชำนาญพิเศษในการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก 1 ท่าน และนำกลับไปทดลองใช้ในสตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ที่มาใช้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกที่แผนกผู้ป่วยนอก สูติ-นรีเวชกรรม ซ้ำอีกครั้ง จำนวน 5 ท่าน

2.4 นำรูปแบบการส่งต่อระหว่างแผนกที่พัฒนาขึ้น ในเบื้องต้น ซึ่งเป็นรูปแบบบริการส่งต่อสตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ไปตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกที่แผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม มาทดลองใช้ในแต่ละแผนก ได้แก่ แผนกคัดกรองด้านหน้า แผนกตรวจประกันสังคม แผนกผู้ป่วยนอกอายุรกรรม และหน่วยฟื้นฟูสุขภาพ ประมาณ 20 วัน

2.5 นำรูปแบบการให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ที่แผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม ประมาณ 20 วัน

2.6 การปรับปรุงรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เคยเข้าสนทนากลุ่มครั้งก่อนทั้งหมดจำนวน 9 คน ได้แก่ บุคลากรในแผนกผู้ป่วยนอกอายุรกรรม 2 คน แผนกคัดกรองด้านหน้า 2 คน แผนกตรวจประกันสังคม 1 คน หน่วยฟื้นฟูสุขภาพ 1 คน และแผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม 3 คน หลังใช้รูปแบบ 20 วัน เพื่อระดมความคิดเกี่ยวกับผลการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในเบื้องต้นไปทดลองใช้ และการปรับปรุงรูปแบบการให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสถาบันบำราศนราดูร ร่วมกัน เพื่อกำหนดกลยุทธ์ คู่มือปฏิบัติงานและการขอข้อคิดเห็นเรื่องการกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสถาบันบำราศนราดูร

3. การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบบริการเพื่อคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ในสถาบันบำราศนราดูร

ดำเนินการดังนี้

3.1 นำรูปแบบบริการลงปฏิบัติการจริงในแผนกที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ แผนกคัดกรองด้านหน้า แผนกผู้ป่วยนอกอายุรกรรม หน่วยฟื้นฟูสุขภาพ แผนกตรวจประกันสังคมและแผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม ตามแผนในคู่มือกำหนดการดำเนินการไว้ และประเมินผลประสิทธิภาพของรูปแบบการให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ของสถาบันบำราศนราดูร ตามตัวชี้วัดที่กำหนด เป็นเวลา 3 เดือน ดังนี้

3.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการให้บริการตามตัวชี้วัดที่

กำหนด

- 1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ประกอบด้วยการสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล เหตุผลในการเข้าตรวจ ความคิดเห็นในการตรวจติดตามเพื่อใช้รวบรวมข้อมูลสถิติการให้บริการ ได้แก่ อัตราครอบคลุม ความตั้งใจในมาตรวจติดตามครั้งต่อไป
- 2) แบบบันทึกเพื่อลงทะเบียนสตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ที่มาตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเพื่อเก็บรวบรวมความตั้งใจในการรับฟังผลการตรวจ การดูแลรักษาในสตรีที่มีผลตรวจผิดปกติ
- 3) แฟ้มบันทึกรายชื่อสตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ที่ได้รับการแนะนำและส่งเข้าตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในแต่ละแผนก ได้แก่ แผนกคัดกรองด่านหน้า แผนกผู้ป่วยนอก อายุรกรรม แผนกตรวจประกันสังคม หน่วยฟื้นฟูสุขภาพ และแผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม เพื่อเก็บรวบรวมสถิติการให้คำแนะนำในแต่ละแผนกดังกล่าว สถิติการเข้าตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกที่แผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม

3.1.2 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สตรีที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี/เอดส์ ที่มาใช้บริการในแผนกที่เกี่ยวข้องในแต่ละแผนก ได้แก่ แผนกคัดกรองด่านหน้า แผนกผู้ป่วยนอกอายุรกรรม แผนกตรวจประกันสังคม หน่วยฟื้นฟูสุขภาพ และแผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม ที่ผู้ให้บริการแต่ละแผนกดังกล่าวเลือกแนะนำ และถูกส่งตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก โดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ดี พุฒยู่สื่อสารเข้าใจปกติ
- 2) เป็นสตรีที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี/เอดส์ ที่มาใช้บริการในแผนกที่เกี่ยวข้องดังกล่าวโดยผู้ให้บริการได้เลือกเจาะจงผู้ที่ยินยรับฟังคำแนะนำในการชักจูงโน้มน้าวในเรื่องการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก
- 3) สตรีที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี/เอดส์ ที่มีความยินดีเข้าตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ที่แผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม ซึ่งจะได้รับการชี้แจงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ ขั้นตอนระยะเวลาการตรวจ การรับฟังผล และการให้ข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งผู้ให้บริการจะเคารพสิทธิ ความเป็นส่วนตัว การปกปิดความลับของผู้ใช้บริการทุกท่าน พร้อมทั้งสิทธิในการตอบรับและปฏิเสธในการตรวจครั้งนี้ ในระหว่างขั้นตอนต่างๆดังกล่าวหากผู้ให้บริการไม่สมัครใจ สามารถยุติการรับบริการดังกล่าวได้ตลอดเวลาที่ต้องการ โดยไม่มีผลกระทบแต่อย่างใดในการให้บริการสุขภาพอื่นๆ การเสนอข้อมูลสถิติ ผู้วิจัยนำเสนอผลสรุปในภาพรวมเท่านั้น

3.2 การวัดประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบบริการ จากความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ต่อรูปแบบบริการ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้บริการจำนวน 5 คน ดังนี้

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมความพึงพอใจ ได้แก่ แนวการสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้ให้บริการเกี่ยวกับความพึงพอใจในบริการ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความสะดวกสบายที่ได้รับบริการ 2) คุณภาพบริการที่ได้รับดี เป็นไปตามมาตรฐาน 3) ความมีอริยาสัยที่ดี 4) การให้ความรู้ 5) มีการติดต่อประสานงาน และ 6) ค่าใช้จ่ายมีความเหมาะสม

3.2.2 การคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนี้

- 1) เป็นสตรีที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี/เอดส์ ที่เข้ามาใช้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในระยะเวลา 1 สัปดาห์สุดท้ายที่มีการนำรูปแบบบริการลงสู่การปฏิบัติการจริง
- 2) การสุ่มคัดเลือกโดยวิธี เลือกสัมภาษณ์ ด้วยความสมัครใจ วันละ 1 คน จนครบ 5 ท่าน

3.2.3 ขั้นตอนการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการ โดยผู้วิจัยแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ของการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้เคารพสิทธิ ความเป็นส่วนตัว การปกปิดความลับของผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน พร้อมทั้งสิทธิในการตอบรับและปฏิเสธการให้สัมภาษณ์ครั้งนี้ ในระหว่างการให้สัมภาษณ์ ผู้ใช้บริการสามารถยุติการให้สัมภาษณ์ได้ตลอดเวลาที่ต้องการ โดยไม่มีผลกระทบแต่อย่างใดในการให้บริการสุขภาพ การเสนอผลการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะเสนอผลสรุปในภาพรวมเท่านั้น

3.2.4 ดำเนินการสัมภาษณ์ ที่ห้องให้การปรึกษาของแผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม รวมเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์คนละ 30-45 นาที

3.3 การวัดประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบบริการ จากการสังเกตพฤติกรรมบริการของผู้ให้บริการแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

3.3.1 เครื่องมือ ที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบบันทึกการสังเกต และกล้องถ่ายรูป

3.3.2 ดำเนินการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ในแผนกผู้ป่วยนอก สถาบันบำราศนราดูร ได้แก่ แผนกคัดกรองด่านหน้า แผนกผู้ป่วยนอกอายุรกรรม หน่วยฟื้นฟูสุขภาพ แผนกตรวจประกันสังคมและแผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม โดยเริ่มสังเกตพฤติกรรมบริการของผู้ให้บริการในแผนกดังกล่าวตั้งแต่เมื่อผู้วิจัยเข้าร่วมพัฒนารูปบริการเพื่อคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี การสังเกตดูผู้ให้บริการแต่ละแผนก มีการให้บริการสตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ อย่างไรบ้าง มีการนำรูปแบบบริการที่พัฒนามาใช้อย่างไรบ้าง และเมื่อเกิดปัญหา ผู้ให้บริการแก้ปัญหาอย่างไร

3.4 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลสถิติบริการต่างๆ ข้อมูลการสัมภาษณ์และการสังเกต ทำการวิเคราะห์เพื่อสรุปการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ของสถาบันบำราศนราดูร

3.5 นำข้อมูลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ของสถาบันบำราศนราดูร ที่สรุปเสนอในที่ประชุมกลุ่มตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องชุดเดิมก่อนลงปฏิบัติการจริง รวมจำนวน 9 คน ได้แก่ บุคลากรในแผนกผู้ป่วยนอกอายุรกรรม 2 คน แผนกคัดกรองด้านหน้า 2 คน แผนกตรวจประกันสังคม 1 คน หน่วยฟื้นฟูสุขภาพ 1 คน และแผนกผู้ป่วยนอกสูติ-นรีเวชกรรม 3 คน เพื่อหาข้อสรุปของรูปแบบบริการเพื่อคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ในสถาบันบำราศนราดูร การกำหนดแผน และการกำหนดระยะเวลาติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนารูปแบบบริการเพื่อคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ในสถาบันบำราศนราดูร เป็นระยะๆต่อไป

4. การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลดังนี้

4.1 ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี ทั้งจากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เจาะลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติงานที่ศึกษาหลายกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงถูกต้องตามสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด

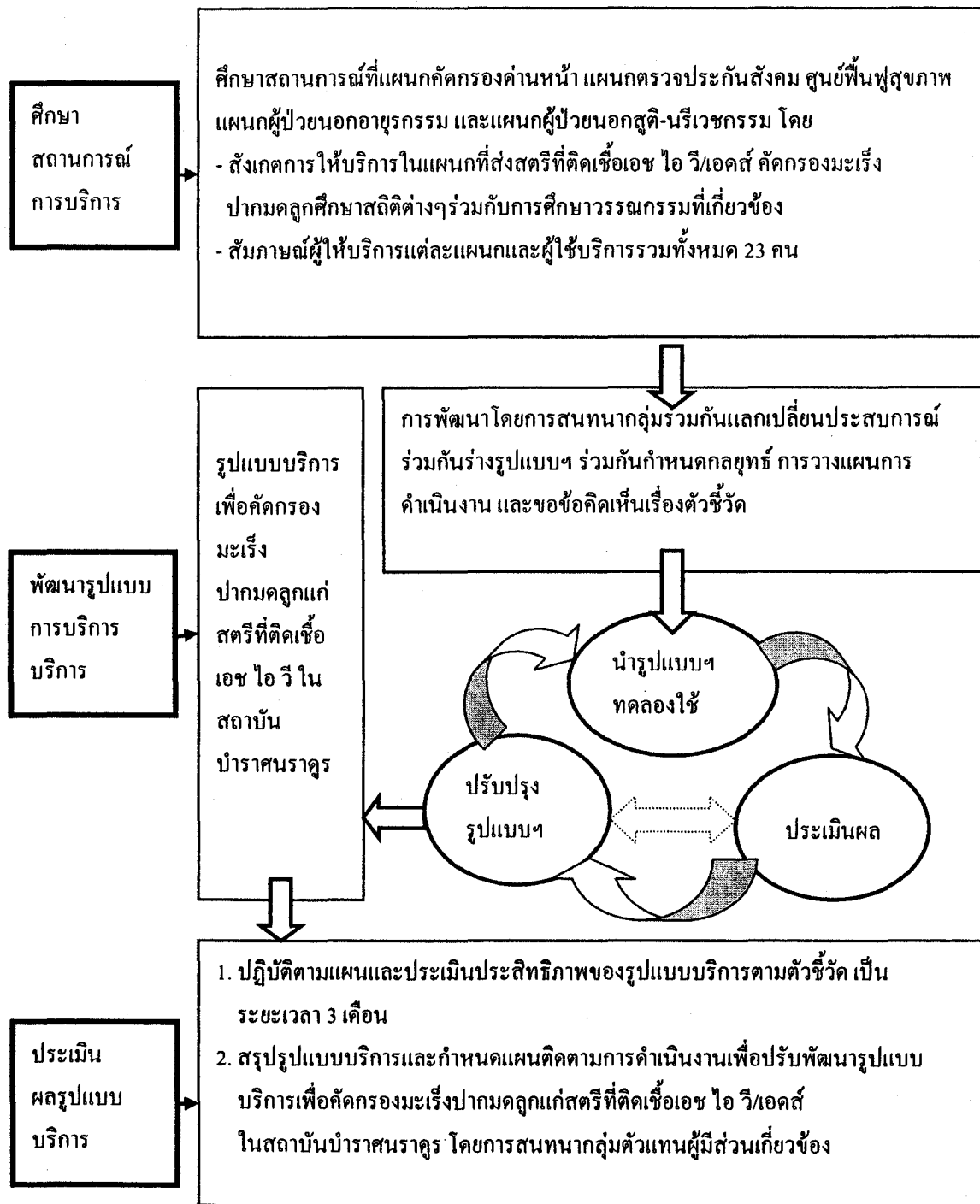
4.2 เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาเนื้อหา ในกรณีที่พบว่าข้อมูลที่ได้จากแหล่งหรือบุคคลมีความขัดแย้งกัน ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นดังกล่าวซ้ำจากแหล่งหรือบุคคลอื่น ๆ อีกจนได้ข้อมูลที่สอดคล้องหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และสถิติไคสแควร์ (Chi-Square)

5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

การดำเนินการทั้งหมดนี้ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังแสดงไว้ในภาพที่ 3.1 ดังนี้

ภาพที่ 3.1 สรุปขั้นตอนการดำเนินการพัฒนารูปแบบบริการเพื่อคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีที่ติดเชื้อเอช ไอ วี/เอดส์ ในสถาบันบำราศนราดูร